

VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

Johtamisen paradoksi: Jos hallitsija ei tuhoa kansaansa, niin kansa tuhoaa hallitsijansa.

PÄHKINÄ

Sinivalkoiset mömmöt

• Suomalaisen maastohiihdon pisin kusiävyyslaji on doping-ilikappyykin pesu. Se on jatkunut yhtäjaksoisesti jo yli vuosikymmenen. Tuorein episodi on dokumentti Sinivalkoinen vaihe, joka ruodii auki hiihtourheilu karun doping-historian. – Kuinka moni takavuosien hiihtosankari sai mitalinsa puhtaan luomunetodein ja kuinka moni syyllistyi vilppiin? Kokotalla osuvan vastauksen löydät doping-hiihtosokkelostamme.

LUOMUDOPINGD
UDOPINGLUOMU
OOPLDOPINGID
MPLUOMUDOPIO
UIDOPINGDOPP
DNDMIDLUOMUI
OGOUNOUDPINN
PDPLGDOPINGG
IOILUOMUNDOP
NPNDOLUMGOLI
GIGDOPINGPUN

SUDOKU

Taso:

		1		9	5	2		3
5		2		4		1		7
7			1				5	9
	6		9					5
3		5				9		4
2					8		7	
9	5				1			2
1		8		3		4		6
4		3	2	6		5		

Sudoku-tehtävän 348 ratkaisu. Tehtävä numero 349.

5	9	7	2	4	1	6	8	3
8	2	4	7	3	6	9	1	5
3	1	6	8	9	5	7	2	4
6	7	8	9	5	2	4	3	1
2	5	1	4	7	3	8	9	6
4	3	9	1	6	8	2	5	7
7	4	3	5	2	9	1	6	8
9	8	5	6	1	4	3	7	2
1	6	2	3	8	7	5	4	9

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakariivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

© 2006 Michael Mepham. Distributed by Tribune Media Services. All rights reserved.

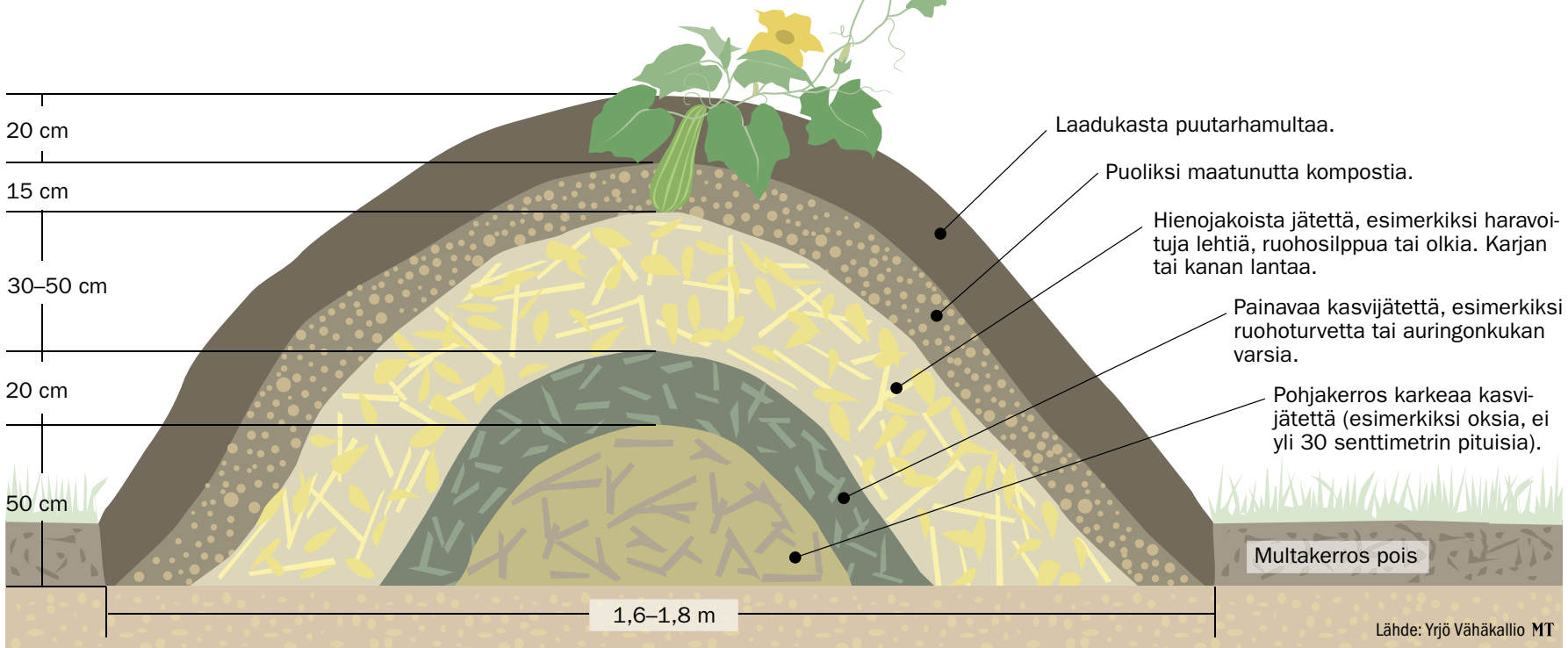
EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

KIPAKAT						APOLLO	ALAS
ASEPAJA						SATEENSUOJA	
SORINAT						UNISET	LIAT
TUULAAT						KONEVARASTO	
ISTAT	PARTEK	SAVOTTA	IKOLAT				
ETUNIMI	LOTUS	TEAK	OSTA				
S	ELIT	ITIKAT	ELET	ISAAK			
PAJALA	KEILATA	SOTILAAT	S				
IDOLI	PALMU	UNITILA	TAKA				
L	L KUUT	ASTALO	TAPA				
ASLAK	UUNIT	KARJA	VALLILA				
TUOREET	ANITA	KOULULAINEN					
ESINE	ÄITEE	NUKET	UUTTAVA				
SINETTI	ANTAA	OLOASU	OTIT				

Kohopenkillä suuria satoja

Sadonkorjuun jälkeen on sopiva hetki rakentaa kohopenkki, joka tuottaa pienelläkin pinta-alalla reilusti suuhunpantavaa.

Kohopenkin poikkileikkaus

Kohopenkin rakentaminen aloitetaan tekemällä matala kaivanto. Sen pohjalle laitetaan karkeaa eloperäistä ainesta, kuten oksia. Sitten kasataan esimerkiksi puunlehtiä ja kompostia ja päällimmäiseksi multaa. Kohopenkki on hyvä tapa uudistaa ja laajentaa kasvimaata, kertoo outokumpulainen hortonomi **Yrjö Vähäkallio**. ”Se on lämmin, syvä ja ilmava kasvualusta, josta saa runsaan sadon pieneltä alalta. Vähäkallio on vuosien mittaan rakentanut lukuisia kohopenkkeitä erilaisiin näytepuutarhoihin sekä omaan pihaan. ”Kokemukset ovat olleet aina myönteisiä.” Kohopenkkiin voi piilottaa risuja ja haravoida syksyllä pihan lehdet. Puolikypsä komposti muhii penkissä kypsäksi talven aikana. Malliltaan kohopenkki voi olla tasainen ja harjumainen.

Kurpitsa menestyy Maatuessaan kohopenkin pohjakerroksen oksat lahoavat ja tuottavat lämpöä. Vähäkallio suosittelee kohopenkkiin ensimmäisenä vuonna kasveja, jotka tarvitsevat runsaasti lämpöä ja ravinteita. Kurpitsa, kurkku, tomaatti ja maissi viihtyvät kohopenkissä. Penkistä huokuvaa lämpöä voi

kaapata talteen esimerkiksi harsolla. Seuraavana vuonna penkki ei enää tuota lämpöä, mutta ravinteita riittää yhä esimerkiksi salaateille, pinaatille ja mangolille. **Kastelua riittävästi** Vähäkallion omassa pihassa kurpitsa antaa kohopenkissä

satoa toista vuotta peräkkäin. ”Keväällä annoin taimille istutuksen jälkeen hieman kananlantaraketta. Maata en muokannut millään tavoin.” Kohopenkille kannattaa valita aurinkoinen ja tuulilta suojattu paikka. Myös kastelumahdollisuudet on hyvä ottaa huomioon, sillä lämpöä huokuva kohopenkki haihduttaa vettä

tavanomaista enemmän. Haihduntaa voi vähentää katteella. **Pieniin pihoihin** Vähäkallio suosittelee kohopenkkiä pieniin pihoihin sekä paikkoihin, joissa maaperä on köyhää tai muuten ongelmallista, esimerkiksi jäykkää savimaata. ”Sen voi rakentaa melkein

minne tahansa, missä tarvitaan hyvää kasvualustaa ja tarvittavat raaka-aineet ovat saatavilla.” Loppusyksyllä sadonkorjuun jälkeen on sopiva hetki rakentaa kohopenkki. Talveksi penkin voi peittää lehtikerroksella. Kohopenkin voi kasata myös keväällä, jos kevätkiireiltä enntää.

TOPI LINJAMA

KOMMENTTI

Harjuviljely tuotti reilun sadon

Rakensin viime syksynä omakotitalomme pihanurmelle Joensuuhun harjumaisten kohopenkin. Pohjois-eteläsuuntaisen harjun laki nousee vajaan metrin nurmikon yläpuolelle. Aluksi kaivoin maan pintakerroksen pois. Kuopan keskelle laitoin pihalle jääneitä järeitä mäntypöllejä. Ajatuksena on, että hitaasti lahoavat suuret pöllit luovuttavat lämpöä usean vuoden ajan. Pöllien väleihin änkesin oksia ja muuta pihalta löytynyttä puuta. Seuraavaksi hain naapurilta pari peräkärryllistä lehtiä, joiden päälle asetin nurmituppaat väärinpäin. Niiden päälle panin kerroksen palanutta hevosenlantaa ja multaa. Mullan valumisen estämiseksi väkiersin penkin ympärille matalan lauta-aidan. Penkin pohjoispäähän kylvin maa-artistokkaa, joka venähti kesän kuluessa miltei nelimetrisiksi. Lämpimälle länsirinteelle istutin tomaattia, kurkkuja,

papua ja uudenseelanninpinaattia. Viileämmällä aamuauringon puolella kasvoi sipulia, mangoldia, purjoa ja lehtikaalia. Viimeksi mainittu menestyi hyvin, ja lähes kaikki muut kasvit jäivät metristen kaalien varjoon. Kohopenkin eteläpäätyn istutin viisi kurpitsantaimea ja laelle sokerimaissia. Kurpitsat antoivat viileästä kesästä huolimatta kohtuullisesti satoa, mutta maissi ei ennättänyt tänä kesänä valmistua. Ennen maa-artistokkien korjaamista 12 neliometrin penkistä oli saatu noin 40 kiloa erilaista suuhunpantavaa. Oma kohopenkkini on mukaelma saksalaisesta harjuviljelystä (hügelkultur), jossa penkkien sisään haudataan paksujakin puita.

TOPI LINJAMA
Lisätietoja verkossa: <http://pohjoinenpermakulttuuri.wordpress.com/2011/07/28/hugelkultur-kohopenkkien-tuolla-puolen/>

Ennen maa-artistokan korjuuta 12 neliön kohopenkistä saatiin noin 40 kiloa erilaista suuhunpantavaa, muun muassa kurpitsaa.

TOPI LINJAMA

vähenevä ystäviltä 12 12

KATAJA + KAIMA

IDÄN NAISIA

TEKSTI-TV:SSÄ

KAHDEKSASTA

SIMPSON

KOULUIS-TA

VOI JAR-RUT

SAA-RI

ERIMIELISYYS

AINA STÖ-DÄÄN

rajaavia

MAAN-ALAI-NEN

ELO-LI-SIA

VAN-HANEN

POIK-KERMA SYNYHY

KUNIN-GAS-NIMI

VAN-KI-LOI-SIA

Kanninen

ARXI-PAIVÄ

KAU-POILLE

EI KOKONAAN -PALMU

IRTOAA YSKI-ESSÄ

VAUVALLE

SAAK-KA

LAU-PASSA

KORU-KIVI

erittyviä

LAU-KAN LAJI

PAINO-MITTA

ROINE

TURUN FUTIS-SEURA

YDIN-

POTTOILU KÖYHILLE

KAME-RASSA PYNTÄ-MISIA

VUO-RIS-TO

KANSAL-LISUUS HI-TAITA

ISO LINTU

ISO SE-TELI

KÖ-HI-JÄT

ASPE-LUNDYT HYYPIÄ

MAA-LAJI

JU-MALA

naku

laaja

juuttu

IL-MAI-SIJA

MUUAN

JUOT-TAA